HRDOŠ 2/2014

OZ Hrdoš 14.09.2014 10. ročník

Budovanie a rozvoj obce Švošov v rokoch 1990 – 2014

I. Kolaudácia vodovodu

Prvou významnou investičnou akciou bolo dokončenie výstavby vodovodu Hubová – Švošov (zásobovanie pitnou vodou prívodným potrubím zo spoločného vodojemu), **ktorý sa začal budovať v obci ešte v roku 1985**. Náročnou prácou bolo jeho vybudovanie popod železničnú trať a cez rieku Váh. Obec tento projekt uviedla do prevádzky po 6-tich rokoch práce, 30.12.1991, spolu so susednou dedinou Hubová. Bola jej nato poskytnutá dotácia zo Štátneho fondu životného prostredia (ŠFŽP).

Z celkovej hodnoty diela 9 miliónov korún občania prispeli svojpomocne sumou 2,5 milióna. Pri výstavbe sa museli najskôr určiť priority, podľa ktorých sa malo nasledovne postupovať.

Pre obyvateľov obce mal tento vlečúci projekt nesmierny význam, ukončil prerušovanú dodávku pitnej vody, čo nebolo príjemné. Teraz ju môžeme so samozrejmosťou čerpať nepretržite 24 hodín denne, bez obmedzenia.

STAROSTA 1990 - 2014

• • •

24 – ročné pôsobenie Ing. Andreja Kostilnika v úrade starostu obce Švošov nech nezostane bez povšimnutia. Preto sme z podkladov Obecného úradu pripravili sumár toho podstatného, čo sa v obci udialo ako poďakovanie za jeho prácu.

Redakcia

II. Nová železničná zastávka (stanica)

Vznik pôvodnej „výpravnej budovy starej železničnej zastávky," spočiatku strážneho domčeka sa kladie do roku 1871. Po dlhé roky (takmer 1. storočie) boli občania zo Švošova, ale aj z Hubovej, nútení zdolávať vyše 1 km cesty na svoju železničnú zastávku. Táto skutočnosť im neraz znepríjemňovala život. Prvý neúspešný pokus o premiestnenie (preloženie) zastávky bližšie do obce zlyhal v r. 1962. Zadanie na vybudovanie novej zastávky bolo vypracované v r. 1990 a vyjadrovali sa k nemu všetky zainteresované zložky železníc. O rok neskôr bolo vydané rozhodnutie Dráhového správneho úradu Praha o premiestnenie železničnej zastávky. V zápätí dal Obecný úrad Švošov vypracovať projekt, ku ktorému sa opätovne vyjadrovali príslušné kompetentné zložky. V apríli 1992 vydal DSU Bratislava stavebné povolenie na výstavbu. V tom istom roku OcÚ začal nasledovné práce: preloženie káblov a položenie kábla od trafostanice, úpravu mostov a podchodu, úpravu a vysypanie nástupíšť, preloženie vodovodného potrubia, postavenie odpadovej jamy a reguláciu potoka. V roku 1993 bola realizovaná výstavba samotnej budovy železničnej zastávky od základov až po ukončenie. Ďalej bolo postavené osvetlenie a preloženie trakčných stožiarov. V prvom kvartáli roku 1994 sa OÚ Švošov podieľal na vybudovaní zábradlia na nástupištiach, dokončení prístrešia na 1. koľaji, ukončení vonkajšej kanalizácie a schodišťa a na vonkajších terénnych úpravách. Dňa 23. marca toho istého roku bolo zvolané preberacie konanie, kedy sa jednotlivé objekty preberali zápisnične prevádz. riaditeľstvom Žilina. Nasledovne OcÚ Švošov žiadosťou informoval DSÚ Bratislava o zvolanie kolaudačného konania. Pre kolaudačné konanie (a odovzdanie zastávky do užívania) bol stanovený **25. apríl 1994**. Celková hodnota vybudovaného diela bola 8,5 mil. Sk. OcÚ Švošov (zabezpečením vlastnej pracovnej sily) pokryl svojou pracovnou silou čiastku 4,5 mil. Sk, príspevok zo strany ŽSR bol 1,6 mil. Sk. Na realizácii železničnej zastávky sa podieľali aj elektroúsek traťovej dištancie Poprad - Tatry, OZD Spišská Nová Ves a Generálne riaditeľstvo ŽSR. V dedine už od rána vyhrával miestny rozhlas. Všetci tušili, že sa bude konať dlhoočakávaná oslava, t. j. odovzdanie novej železničnej zastávky, na počesť ktorej predniesol starosta slávnostný príhovor svojim občanom a tiež prítomným hosťom. Pravdaže pri tejto príležitosti nechýbalo ani šampanské a živá hudba so zaujímavým kultúrnym programom. Nikto neskrýval radosť z vydareného projektu. Stará stanica našla nové označenie „hlásnica Komjatná" resp. hláska Komjatná" a to i napriek tomu, že leží na území katastra obce Švošov.

III. Prevádzková budova a bunky požiarnej ochrany

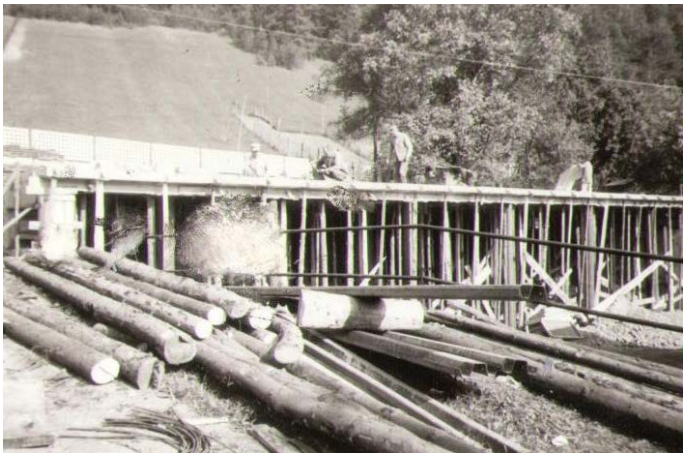

V roku 1993 sa obec Švošov dočkala aj výstavby prevádzkovej murovanej budovy. Kolaudácia prebehla v nasledujúcom roku a objekt postavila obec celý svojpomocne celkom sama. Dielo, ktorého hodnota sa pohybovala na úrovni 8 miliónov korún dokázali postaviť len za štvrtinu celkovej sumy. V prevádzkovej budove vznikli v jej prízemí garáže pre obecnú prevádzku a požiarnu techniku. Na poschodí našli svoje miesto kancelárie Obecného úradu, sklad CO a spoločenská miestnosť slúžiaca na rôzne udalosti – kary, svadobné hostiny a iné.

IV. Výstavba kostola Sedembolestnej Panny Márie

V rokoch 1993 – 1994 získala obec Švošov na mieste starej školy novú dominantu v podobe moderného rímskokatolíckeho farského kostola. Na priebeh stavby naprojektovanej Ing. architektom Pavlom Repkom osobne dozeral prípravný výbor pod vedením Jána Široňa. Investičná výstavba tohto unikátneho sakrálneho diela prebiehala pod taktovkou Štefana Pukaja a (za) stavebné práce (zodpovedal) si zobral na starosť sám starosta. Interiér chrámu ako aj oltárna súprava bola navrhnutá kňazom Spišskej diecézy a miestnym rodákom Mons. Jánom Magom.

Celková hodnota novostavby predstavovala sumu (sa pohybovala niekde na úrovni) 12 miliónov korún. Realizácii objektu kostola pomohli v nemalej miere mnohé príspevky od domácich, ale aj mimoobecných - zahraničných veriacich a dobrodincov.

V. Vznik farnosti Švošov

Mons. prof. ThDr. František Tondra, vtedajší spišský diecézny biskup dňa 22.06.1998 zriadil s platnosťou od 1. júla 1998 novú farnosť Švošov. Pre založenú farnosť začal slúžiť nový kostol Sedembolestnej Panny Márie. Od roku 1998 ju spravuje vdp. prof. Peter Olekšák (prvý duchovný správca novej farnosti).

VI. Protipovodňová ochrana - regulácia potokov

Išlo predovšetkým o úpravu a reguláciu miestnych potokov konkrétne na týchto miestach – pri železničnej stanici (potok sa odreguloval pre obmývanie brehu pod cintorínom) a farskom úrade, požiarnej nádrži a v Dolinkách. Potoky boli regulovane od rieky Váh až po severnú časť obce Dolinky pri Vleku OŠK. Dôvodom riešenia regulácie a úpravy potokov bolo zabezpečiť protipovodňové opatrenia. (Dnes) Môžeme smelo konštatovať, že uvedené riešenie splnilo do dnešného obdobia svoj cieľ (účel). V našej obci nevznikli žiadne veľké povodne (výstavbou bariér sa nám podarilo zmierniť (eliminovať, znížiť) riziko záplav.

VII. Rekonštrukcia kultúrneho domu

V rámci riešenia kultúrneho domu sa zabezpečovali nasledovné práce – vybudovanie ústredného kúrenia, rekonštrukcia sociálnych (hygienických) zariadení a riešenie bufetu, riešenie a vybudovanie kuchyne, výmena okien, podlahy na javisku, obkladov, rekonštrukcia elektroinštalácie celého kult. domu. Budova toho času je aj odkanalizovaná do miestnej kanalizácie. Zlepšilo sa tiež interiérové vybavenie kultúrneho domu. Došlo k zakúpeniu nových stoličiek, stolov, žalúzií a výmene celej javiskovej opony.

VIII. Rekonštrukcia kaplnky - domu smútku

Realizáciou výstavby nového kostola, kaplnka sv. Matúša prešla do vlastníctva obce. Obec prerobila kaplnku na Dom smútku. V niekdajšej márnici sa vybudovali sociálne zariadenia, nová elektroinštalácia a rozvod vody. Na Dome smútku sa realizovala výmena strešnej krytiny. V sociálnom zariadení je zriadená i miestnosť na uloženie materiálu.

IX. Zriadenie oporných múrov

Obec realizovala výstavbu oporných múrov v priestoroch – štátna cesta III. Pri vstupe do obce ľavá časť v dĺžke cca 250 m. Ďalej priestor IBV cca 200 m, pokračovalo sa v dobudovaní škarpy pri obecnom úrade v dĺžke cca 50 m, škarpy boli riešené na obecnom ihrisku v J a V časti. Bola tiež realizovaná škarpa pri prevádzkovej budove v S a Z časti.

X. Vybudovanie multifunkčného ihriska

Realizáciou výstavby kostola sa prebytočná zemina uskladňovala v priestore nad základnou školou a tým sa vytvárala rovná plocha, ktorá po určitej dobe, keď bola spevnená, využila sa na realizáciu multifunkčného ihriska. Tento priestor bol vyasfaltovaný. Pozostáva z 3 častí: multifunkčné ihrisko pre dospelých, ihrisko pre menšie deti, detské ihrisko s preliezkami pre škôlkarov.

XI. Rekonštrukcia objektu základnej školy

Budova základnej školy je vo vlastníctve obce. Po transformácii školstva prešla pod správu obce. Obec bola zriaďovateľom školy do roku 2004. V budove školy sa realizovalo rozšírenie prízemia o cca 2,5 m, výstavba skladovej miestnosti na uhlie. Bývalá skladová miestnosť na prízemí bola riešená ako telocvičňa. V r. 2004 zriaďovateľom základnej školy sa stalo RKC biskupstvo Spišské Podhradie s novým názvom: Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Matúša. Cirkevná základná škola zabezpečila nové zariadenie interiéru, ale aj

podlahy, maľovanie a iné, za čo pani riaditeľke obec vyjadruje poďakovanie. Obec v spolupráci so zriaďovateľom riešila aj opravu strechy, výmenu okien a sociálne zariadenia.

XII. Výstavba IBV – Nad Brehmi

Jednou z ďalších priorít starostu Švošova bolo pripraviť na schválenie nový územný plán obce. Podľa tohto dokumentu sa počítalo so zabezpečením 92 nových pozemkov pre individuálnu výstavbu rodinných domov nad Brehmi, v priestore položenom východne od vtedajšej zastavanej časti obce. Táto realizácia sa riešila na konci volebného obdobia v r. 1998 a v nasledujúcich rokoch sa pripravili podklady pre IBV, kde sa riešila infraštruktúra cesty, voda, verejné osvetlenie, elektrické prípojky k pozemkom rodinných domov a v poslednom období sa riešila aj kanalizácia a asfaltovanie ulice nad Brehmi.

XIII. Rekonštrukcia obecného úradu

Ďalšou prioritou obce Švošov v roku 2007 bola rekonštrukcia obecného úradu s využitím podkrovia. Vďaka tomuto úspešnému projektu sa pod strechou obecného úradu vytvorili viaceré nové priestory – knižnica (obsahuje viac ako tisíc knižných titulov rôznych žánrov literatúry) spojená s internetovou miestnosťou, archív, kancelárska a spoločenská miestnosť, kuchynka a ešte aj hygienické zariadenia. Došlo tým nielen k rozšíreniu spektra činností v hlavnom stánku (sídle) samosprávy obce, ale aj k zlepšeniu vybavenia a vzhľadu samotného objektu. Táto modernizácia mu len prospela. Vniesla (dodala) mu celkom nový nádych (opeknela z vonku i z vnútra).

XIV. Úprava areálu futbalového štadióna

Obec v spolupráci s obecným športovým klubom spolupracovala a bola nápomocná pri údržbe areálu obecného športového klubu, ďalej bola nápomocná pri realizácii úprave a prikrytia strechy, vybudovaní tribúny, výmene okien,. Obec dodala pre OSK 2 unimobunky, v ktorých tohto času je zriadený bufet. Podieľala sa tak isto na oplotení západnej časti ihriska, pri výsadbe stromčekov (smrekov) okolo ihriska.

XV. Výstavba kanalizácie

Obec bola riešená odkanalizovaním obcí Hubová, Ľubochňa, Švošov a ČOV Stankovany z fondov európskej únie. Celá obec je tohto času odkanalizovaná (občania sú napojení na kanalizačnú sieť.) Po výstavbe kanalizácie sa riešilo asfaltovanie miestnych účelových komunikácií. Pri výstavbe kanalizácie sme sa stretli aj s nejakými problémami, ktoré bolo potrebné riešiť.

XVI. Aktivity obce

Budovanie a rozvoj obce Švošov nemôžeme spájať (nie je spojený) len s investičnými akciami. Obec je čulá aj v iných oblastiach. Treba povedať, že v nej, prekvitajú aj rôzne kultúrno-spoločenské a športové aktivity. V obci sa totiž každoročne organizuje fašiangová burza masiek, pochovávanie basy na posledný fašiang, nosenie Moreny miestnymi ulicami, sadenie májov, koledovanie počas Vianoc s betlehemom. Nezabúda sa ani na oslavu pri príležitosti Dňa matiek a Úcte k starším. Stará sa to miestne združenie členov osvetového strediska, ktoré okrem toho organizuje aj preteky v cezpoľnom behu tzv. Švošovskú „15“ a tiež súťaže v streľbe zo vzduchovky pre deti i dospelých. Veľkú radosť obci robia aj futbalisti hrajúci 5. ligu, ale i dorastenci. Obec má i svoj vlastný turistický oddiel.

Obec každoročne zabezpečuje kultúrno-spoločenské a akcie – Deň matiek v spolupráci s farským úradom, v minulosti sa riešilo s cirk. zákl. školou Úcta k starším v Kultúrnom dome, každoročne sa realizovali preteky v cezpoľnom behu, tzv. Švošovská 15-tka (29.3.2014 sa konal už 33. ročník tohto bežeckého podujatia). Cez Obecný športový klub Švošov bola zabezpečovaná bursa. Obec v spolupráci s farským úradom organizoval tiež sv. Mikuláša pre deti do 15 rokov. Taktiež sme zabezpečovali plesy rodín tohto času robia už aj iné organizácie.

XVII. Záverečné slovo starostu Ing. Andreja Kostilníka

Záverom sa chcem poďakovať všetkým občanom, poslancom obecného zastupiteľstva, správcovi farnosti, riaditeľke školy a všetkým, ktorí prispeli k budovaniu a rozvoju našej obce. Mrzí nás, že sa nám nepodarilo dokončiť (zrealizovať) niektoré dobre rozrobené (rozbehnuté) projekty (ako penzión, most, elektrifikáciu bývalej ulice Požiarnikov). Veríme, že sa toho zhostí budúci nástupca. Ak sa chce naša obec naďalej rozvíjať (rozrastať, napredovať) musí pokračovať v ďalších investičných akciách, bez toho to nepôjde. Treba si však uvedomiť, že zverené finančné prostriedky od štátu nebudú nikdy postačovať na zrealizovanie všetkých požiadaviek obce. Aj preto si obec musela neraz pomôcť sama svojimi vlastnými silami.